

HRVATSKI SABOR

SABORSKA ZASTUPNICA DC-A

VESNA ŠKARE OŽBOLT

Zagreb, 16. travnja 2014.

REPUBLIKA HRVATSKA		
65 - HRVATSKI SABOR		
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6		
Primljeno: 23-04-2014		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
	65	
Uredbeni broj:	Pril.	Vrij.
	1	—

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog Zakona o sudskim vještacima

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske i članka 172. Poslovnika Hrvatskog sabora, podnosim **Prijedlog Zakona o sudskim vještacima**

Sukladno članku 174. stavku 2. Poslovnika Hrvatskog sabora, u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, sva potrebna obrazloženja u ime predlagatelja dat će Vesna Škare Ožbolt, saborska zastupnica DC-a

Vesna Škare Ožbolt
zastupnica DC-a

SABORSKA ZASTUPNICA DC-a VESNA ŠKARE OŽBOLT

PRIJEDLOG ZAKONA O SUDSKIM VJEŠTACIMA

Zagreb, travanj 2014.

PRIJEDLOG ZAKONA O SUDSKIM VJEŠTACIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. i članka 55. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01. i 76/10.).

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM, POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

U uređivanju položaja sudskih vještaka u Republici Hrvatskoj potrebno je poći od aktualne reforme pravosuđa i potrebe za učinkovitim suđenjem. Gotovo da i nema postupka u kojem se, kao dokazno sredstvo ili kao specifični pomagači suda, ne pojavljuju sudski vještaci.

Sudski vještaci pružaju sudu uslugu stručnog znanja kojim sud ne raspolaže kad je to potrebno radi utvrđenja ili razjašnjenja pravno odlučnih činjenica.

Uređivanje statusa sudskih vještaka uključuje niz aktivnosti od načina imenovanja, stalne i trajne edukacije do upisa u imenik stalnih sudskih vještaka i uvjeta za produženje dozvole za obavljanje poslova sudskog vještaka.

Postupak i imenovanje sudskih vještaka jednim dijelom je uređen Zakonom o sudovima koji između ostalih područja, propisuje ulogu i funkciju stalnih sudskih vještaka.

Zakonom o sudovima je određeno tko sve može obavljati vještačenje u sudskom postupku, kakvu stručnu kvalifikaciju moraju imati fizičke osobe da budu imenovane stalnim sudskim vještacima, dok pravne osobe mogu obavljati vještačenje samo u okviru svoje registrirane djelatnosti pod uvjetom da vještačenje obavljaju njihovi djelatnici koji ispunjavaju uvjete kao i fizičke osobe, ovlasti izvršne vlasti (ministar nadležan za poslove pravosuđa) u tom segmentu, način njihovog imenovanja te razrješenja, rok na koji se sudski vještaci postavljaju, put pravnog lijeka povodom odbijanja zahtjeva za imenovanje sudskim vještakom.

Sudski vještaci se ne imenuju za pojedinu vrstu postupka (građanski, kazneni, upravni itd.), već je osnovni, opredjeljujući kriterij za njihovo imenovanje područje struke, stoga je gotovo nemoguće nabrojiti sva područja za koje se imenuju vještaci. U sudskom postupku ne postoje vještaci tužitelja, vještaci tuženoga, već samo vještaci suda (sudski vještaci), koji mogu, ali i ne moraju biti sudski vještaci.

Temeljem ovlasti iz Zakona o sudovima ministar nadležan za poslove pravosuđa donosi Pravilnik o sudskim vještacima kojim je podzakonskim aktom utvrdio uvjete za obavljanje poslova sudskog vještačenja, prava i dužnosti sudskih vještaka, te visinu naknade i troškova za rad sudskih vještaka.

Treba istaći da postojeći propisi reguliraju pravnu stranu vještačenja, dok se samo vještačenje obavlja sukladno pravilima struke, dakle lege artis.

Do sada nije postojao razrađeni sustav pomoću kojeg bi se mogao sustavno pratiti rad i aktivnost svih sudskih vještaka u Republici, osobito njihovo ispunjavanje preuzetih obveza, ažurnost rada i etičnost. To je za sada zadaća županijskih i trgovačkih sudova, koji su u toj sferi svoje nadležnosti potpunosti nekoordinirani.

Osnovna pitanja koja se uređuju zakonom

Ovaj prijedlog zakona rezultat je potrebe da se materija vještačenja zakonski regulira kao specifična djelatnost, po uzoru na odvjetništvo ili javno bilježništvo, te da se uz to urede osnovni postulati, opći režim i kodeks postupka vještačenja.

Ovim Zakonom uređuju se uvjeti za obavljanje poslova sudskih vještaka, uvjeti za imenovanje i razrješenje sudskih vještaka, prava, dužnosti i odgovornost sudskih vještaka, nadzor nad radom vještaka, ustroj Hrvatske komore sudskih vještaka kao i druga pitanja od značaja za rad vještaka.

Imenovanje i razrješavanje sudskih vještaka do sada je bilo u nadležnosti predsjednika Županijskih i trgovačkih sudova, a sada je u nadležnosti Ministra pravosuđa koji odlučuje i o upisu i brisanju fizičkih i pravnih osoba.

Sudski vještak imenuje se na vrijeme od šest godina i nakon proteka vremena može biti ponovno imenovan.

Uređuju se uvjeti koje moraju ispuniti podnositelji zahtjeva za uvrštavanje u jedinstveni elektronski popis vještaka te uvjeti zbog kojih podnositelj zahtjeva ne može biti uvršten u elektronski popis sudskih vještaka.

Jedinstveno se uređenje pitanje naknada za obavljanje poslova sudskih vještaka.

Ustrojava se Hrvatske komora sudskih vještaka koja u suradnji sa sudovima i Ministarstvom pravosuđa provodi odredbe ovog Zakona, organizira pripremu i provedbu stručnog ispita, izrađuje programe ispita i organizira pripremne seminare na kojima bi kandidati stjecali nužna dodatna znanja koja su ispitnim programima propisana te vodi Imenik sudskih vještaka i Imenik pravnih osoba ovlaštenih za poslove vještačenja.

Hrvatska Komora sudskih vještaka je samostalna organizacija koja čuva ugled, čast i vještaka, promiče, zastupa i usklađuje njihove zajedničke interese pred državnim i drugim tijelima u zemlji i inozemstvu te skrbi da sudski vještaci savjesno i u skladu sa zakonom i javnim interesom obavljaju svoje poslove.

Posljedice koje će proizaći donošenjem Zakona

Donošenjem predloženog Zakona o sudskim vještacima omogućilo bi se sustavnije uređivanje područja rada sudskih vještaka, te poštivanje njihove neovisnost u radu. Postiže se i veća učinkovitost sudova jer će u postupku sudjelovati samo vještaci koji raspolažu naročitim stručnim znanjem, koji provode stalno stručno obrazovanje i raspolažu s najnovijim stručnim znanjima, vještaci čiji će nalazi i mišljenja biti stručno i činjenično utemeljeni.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje Zakona o sudskim vještacima bit će potrebno osigurati sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske radi pripremanja budućih natječaja za sudske vještake sukladno novo utvrđenom postupku.

IV TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM:

PRIJEDLOG ZAKONA O SUDSKIM VJEŠTACIMA

Opće odredbe

Članak 1.

Ovim Zakonom utvrđuju se uvjeti za obavljanje poslova sudskih vještaka, uvjeti za imenovanje i razrješenje sudskih vještaka, prava, dužnosti i odgovornost sudskih vještaka, nadzor nad radom vještaka, ustroj Hrvatske komore sudskih vještaka (u daljnjem tekstu Komora) kao i druga pitanja od značaja za rad vještaka.

Članak 2.

Sudski vještaci na temelju svoga stručnog znanja i profesionalnih sposobnosti pružaju sudu i drugim naručiteljima uslugu davanja vještačkog nalaza i mišljenja (vještačenje) kada je to potrebno radi utvrđivanja ili razjašnjenja činjenica koje se utvrđuju u sudskom ili drugom postupku.

Sudski vještaci mogu obavljati procjenu nekretnina i stvari.

Članak 3.

Vještačenje obavlja fizička i pravna osoba koja ispunjava uvjete predviđene ovim zakonom, državna tijela u okviru kojih se može obaviti vještačenje, kao i znanstvene i stručne ustanove.

Članak 4.

Vještaka imenuje i razrješava Ministar pravosuđa (u daljem tekstu: Ministar). Ministar odlučuje i o upisu i brisanju pravnih osoba u Imenik pravnih osoba za obavljanje poslova vještačenja.

Članak 5.

Vještak ima pravo na naknadu troškova i pravo na nagradu za rad.

Uvjeti za obavljanje poslova sudskih vještaka

Članak 6.

Za vještaka se može imenovati osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

- a) da je državljanin Republike Hrvatske, državljanin države članice Europske unije ili državljanin države potpisnice Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru
- b) da ima odgovarajuće iskustvo i stručno znanje u određenom području;
- c) da je nakon završenog odgovarajućeg studija odnosno odgovarajuće škole radila na poslovima u struci i to:
 - najmanje 8 godina - ako je završila diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij,
 - najmanje 10 godina - ako je završila odgovarajući preddiplomski sveučilišni studij ili preddiplomski stručni studij,
 - najmanje 12 godina - ako je završila odgovarajuću srednju školu, a za pojedinu struku nema odgovarajućeg preddiplomskog sveučilišnog studija ili preddiplomskog stručnog studija odnosno diplomskog sveučilišnog studija ili specijalističkog diplomskog stručnog studija,
- d) da je osoba s dokazanim profesionalnim sposobnostima koje uživa ugled pažljivog, objektivnog i efikasnog stručnjaka u određenom području
- e) da je osoba koja se odlikuje integritetom i visokim moralnim kvalitetima

- f) da je zdravstveno sposobna za obavljanje poslova sudskog vještaka,
- g) da je uspješno završila stručnu obuku u Komori,
- h) da ima sklopljen ugovor o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova sudskog vještaka.

Za sudskog vještaka ne može se imenovati osoba za koju postoje zapreke za prijam u državnu službu.

Članak 7.

Državljeni država članica Europske unije ili država potpisnica Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru koji su u svojoj matičnoj državi imenovani za stalne sudske vještake u Republici Hrvatskoj obavljaju poslove sudskih vještaka u skladu s odlukom o imenovanju koju je donijelo nadležno tijelo u njihovoj matičnoj državi, na temelju rješenja Ministarstva pravosuđa kojim im se odobrava obavljanje poslova sudskog vještačenja za određeno područje.

Članak 8.

Pravne osobe ispunjavaju uvjete za obavljanje poslova vještačenja:

- ako su registrirane za obavljanje sudskog vještačenja za odgovarajuće područje, a što dokazuju izvodom iz registra nadležnog suda,
- ako zaposlenici pravne osobe ispunjavaju uvjete za sudskog vještaka i imaju rješenje o imenovanju za sudskog vještaka za odgovarajuće područje vještačenja,
- ako za zaposlenike koji su imenovani sudskim vještacima imaju zaključen ugovor o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova sudskog vještaka.

Vještačenje mogu obavljati i državna tijela u okviru kojih se može obaviti vještačenje kao i znanstvene i stručne ustanove (fakulteti, instituti, zavodi i sl.).

Zaposlenik u državnim tijelima kao i tijelima lokalne uprave i samouprave mora imati suglasnost čelnika tijela za obavljanje poslova vještačenja.

Uvjeti za imenovanje i razrješenje sudskih vještaka,

Članak 9.

Postojanje potrebe za vještacima za određena područja vještačenja predsjednici županijskih, trgovačkih i prekršajnih sudova dostavljaju Ministarstvu pravosuđa (u daljem tekstu: Ministarstvo). Ministar objavljuje javni poziv za imenovanje vještaka u „Narodnim Novinama“ i na internet stranici ministarstva, kad utvrdi da je nedovoljan broj vještaka za određeno područje vještačenja. Rok za prijave na natječaj ne može biti kraći od trideset dana.

Članak 10.

Prijave na natječaj s priložima kojima se dokazuje da su ispunjeni zakonski uvjeti podnose se pisanim putem Komori, koja je ovlaštena pobliže odrediti oblik i sadržaj te broj primjeraka prijave i priloga.

Komora provjerava sposobnost kandidata za obavljanje poslova vještaka uzimajući u obzir naročito sljedeće kriterije:

- a) stručno znanje i radne rezultate;
- b) dokazanu stručnu sposobnost zasnovanu na dosadašnjim rezultatima u karijeri, uključujući i sudjelovanje u organiziranim oblicima usavršavanja;
- c) sposobnost dokazanu kroz objavljene znanstvene radove i kroz aktivnosti u stručnim udruženjima;
- d) radnu sposobnost i sposobnost da stručno i jasno obrazloži dati nalaz;
- e) sposobnost da nepristrasno, savjesno, odlučno i odgovorno obavlja poslove vještaka;
- f) ponašanje van posla, integritet i ugled.
- g) dokaz da je završila stručnu obuku u Komori

Nakon provedenog kvalifikacionog testiranja kandidata i ocjene dokaza iz stav 2. ovog članka i stečenog uvjerenja – saznanja da su određeni kandidati sposobni za obavljanje poslova vještaka, Komora utvrđuje prijedlog liste vještaka koju dostavlja ministru pravosuđa.

Pored dokaza iz stav 2. ovog članka koje podnosi kandidat, Komora pribavlja i ostale podatke i informacije, uključujući evidencije sudova, preporuke i mišljenja strukovnih udruženja, mišljenje sadašnjeg, odnosno bivšeg poslodavca o stručnosti kandidata koje smatra potrebnim kako bi se utvrdila stručnost kandidata.

Članak 11.

Rješenje o imenovanju vještaka donosi ministar.

Rješenje iz stava 1. ovog članka osnov je za upis u Imenik sudskih vještaka koji se vodi pri Ministarstvu pravosuđa i Komori.

Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za imenovanje, može se pokrenuti upravni spor.

Članak 12.

Nakon imenovanja sudski vještak je dužan položiti prisegu pred predsjednikom Vrhovnog suda Republike Hrvatske, u nazočnosti Ministra i predsjednika Komore.

Tekst prisege glasi:“Prisežem da ću dužnost sudskog vještaka vršiti časno i savjesno prema svom najboljem znanju i da ću svoje nalaze i mišljenja iznijeti točno, potpuno i nepristrano u skladu sa zakonom i pravilima struke.”

Tekst prisege iz stava 2. ovog člana potpisuje vještak, a čuva se u Ministarstvu pravosuđa.

Nakon polaganja prisege Ministar će sudskom vještaku predati Rješenje o imenovanju.

Sudski vještak je dužan prije početka rada osigurati se od odgovornosti za štetu pričinjenu u toku obavljanja poslova vještačenja. Minimalni iznos osiguranja, vrstu osigurane štete i obim rizika koji se pokriva određuje Ministarstvo pravosuđa na prijedlog Komore.

Članak 13.

Sudski vještak imenuje se na vrijeme od šest godina.

Nakon proteka vremena na koje je imenovan sudski vještak može biti ponovno imenovan na vrijeme od šest godina.

Zahtjev za ponovno imenovanje podnosi se najkasnije 30 dana prije isteka roka na koje je imenovan.

Uz zahtjev za ponovno imenovanje kandidat je dužan dostaviti suglasnost Komore.

Zahtjevu se prilaže i popis predmeta u kojima je obavio vještačenje i potvrdu o stručnom usavršavanju.

Ministar pravosuđa donijet će rješenje o ponovnom imenovanju.

Vještak čiji mandat nije produžen briše se iz Imenika sudskih vještaka.

Članak 14.

Komora imenovane sudske vještake upisuje u Imenik sudskih vještaka po pojedinim područjima vještačenja prema posebnom obrascu koji propisuje Ministarstvo.

Komora upisuje u Imenik pravnih osoba za obavljanje poslova sudskog vještačenja prema posebnom obrascu koji propisuje Ministarstvo.

Članak 15.

Komora vodi evidenciju rješenja o imenovanju, ponovnom imenovanju, privremenoj uskrati, privremenoj zabrani i razrješenju sudskih vještaka te obavijestava Ministarstvo o svakoj promjeni njihovih podataka.

Članak 16.

Ministarstvo pravosuđa vodi jedinstveni elektronski popis sudskih vještaka po pojedinim područjima vještačenja i pravnih osoba za obavljanje poslova sudskog vještačenja za područje cijele Republike Hrvatske.

Ministarstvo pravosuđa će po službenoj dužnosti iz popisa iz stavka 1. ovog članka brisati one sudske vještake koji nisu ponovno imenovani, koji su razriješeni, umrli ili im je izrečena privremena uskrata ili privremena zabrana obavljanja poslova sudskog vještaka te pravne osobe koje su prestale s radom ili koje su prestale obavljati poslove sudskog vještačenja.

Ministarstvo pravosuđa jedinstveni elektronski popis iz stavka 1. ovog članka objavljuje na svojoj internetskoj stranici.

Članak 17.

Imenovanog sudskog vještaka razriješava Ministar:

- ako to sam zatraži,
- ako se utvrdi da nisu postojali odnosno da su prestali postojati uvjeti na temelju kojih je imenovan,
- ako je na temelju pravomoćne odluke nadležnog tijela proglašen nesposobnim za obavljanje djelatnosti iz područja za koje je imenovan,
- ako mu je na temelju pravomoćne sudske odluke oduzeta poslovna sposobnost,
- ako mu je izrečena pravomoćna presuda za kazneno djelo koje je zapreka za prijam u državnu službu,
- ako nesavjesno ili neuredno obavlja povjerene mu poslove vještačenja,
- ako ne zaključi ugovor o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova sudskog vještaka,
- ako povrijedi odredbe kodeksa o čuvanju tajne.

Protiv rješenja o razriješenju vještak može pokrenuti upravni spor..

Prava, dužnosti i odgovornost sudskih vještaka

Članak 18.

Vještak je samostalan i nezavisan u obavljanju vještačenja i u radu je dužan pridržavati se pravila struke, zakona, drugih propisa i međunarodnih standarda.

Članak 19.

Vještak je dužan voditi evidenciju u obliku knjige pod nazivom "Dnevnik obavljenih vještačenja" (u daljnjem tekstu: Dnevnik).

U Dnevnik se unose sljedeći podaci: redni broj upisa, broj i datum akta suda ili drugog tijela na čiji zahtjev se obavlja vještačenje, odnosno prezime, ime i adresa osoba koja zahtijeva vještačenje i datum zahtjeva, kao i predmet vještačenja i kratka oznaka sadržaja vještačenja, iznos naplaćene naknade za vještačenje i napomena.

Članak 20.

Ako se u postupku vještačenja pojavi potreba za izuzetno složenim vještačenjima ili timskim vještačenjima, a vještak ocjeni da je za utvrđivanje činjenica neophodno angažiranje vještaka druge struke, dužan je odmah o tome pisano obavijestiti tijelo koje je odredilo vještačenje radi angažiranja vještaka odgovarajuće struke.

Članak 21.

Vještak je dužan pridržavati se roka koji mu je utvrđen za obavljanje poslova vještačenja. Ako vještak iz objektivnih razloga ne može dovršiti vještačenje u utvrđenom roku, dužan je podnijeti tijelu, odnosno sudu koji je odredilo vještačenje, najkasnije deset dana prije isteka roka, izvještaj o razlozima zbog kojih nije u mogućnosti dovršiti vještačenje, kratki prikaz rezultata do tada obavljenih radnji, kao i navesti rok do kojeg će obaviti vještačenje, osim ako je drugačije predviđeno propisima kojima se uređuju pravila postupka.

U složenijim vještačenjima u kojima je određen duži rok za vještačenje vještak je dužan podnijeti tijelu, odnosno sudu koji je odredio vještačenje svakog mjeseca od dana povjerenog vještačenja kratki izvještaj o rezultatima do tada obavljenih radnji, osim ako je drugačije predviđeno propisima kojima se uređuju pravila postupka.

Članak 22.

Podaci koje vještak sazna prilikom vršenja dužnosti vještaka predstavljaju službenu tajnu. Podatke iz stava 1. ovog člana vještak može iznositi samo u okviru vršenja dužnosti vještaka.

Članak 23.

Sudski vještak dužan se stručno usavršavati i stjecati stručna znanja iz područja za koja je imenovan sudskim vještakom, a prema programu koji propisuje Komora.

Članak 24.

Rad sudskih vještaka dužni su pratiti predsjednici sudova i o svojim zapažanjima izvještavati Komoru.

Primjedbe na ponašanje sudskog vještaka mogu podnijeti i stranke odnosno njihovi punomoćnici te strukovne udruge i o svojim zapažanjima izvještavati Komoru.

Članak 25.

Sudskom vještaku koji ne poštuje sud ili stranke, ne preuzima dodijeljene mu predmete, ne opravda zašto u roku nije dovršio povjereno mu vještačenje ili iz drugih ozbiljnih razloga može se privremeno uskratiti obavljanje poslova sudskog vještaka najmanje tri mjeseca, a najdulje godinu dana.

Rješenje o privremenoj uskrati obavljanja poslova sudskog vještaka donosi Ministar na prijedlog Komore.

Članak 26.

Sudski vještak protiv kojeg se vodi kazneni postupak zbog kaznenog djela za koje se goni po službenoj dužnosti, a koji čini zapreku za prijam u državnu službu, dužan je odmah po saznanju o tome obavijestiti predsjednika suda koji ga je imenovao te obustaviti rad na predmetima koji su mu dodijeljeni radi izrade nalaza i mišljenja.

Članak 27.

Sudski vještak dužan je Komori prijaviti svaku promjenu svojih podataka.

Komora je promjene iz stavka 1. ovog članka dužna odmah unijeti u popis u koji je navedeni sudski vještak upisan.

Članak 28.

Za obavljeno vještačenje sudski vještak ima pravo na naknadu. Naknada se utvrđuje prema posebnom Cjeniku naknada sudskih vještaka, koju donosi Ministarstvo na prijedlog Komore.

Vještak ima pravo na predujam dijela troška pred sudom u slučaju duljeg trajanja sudskog procesa i u slučajevima visokih troškova kojima je vještak izložen u postupku naloženog vještačenja. Cjenik naknada sudskih vještaka se objavljuje u „Narodnim novinama“.

Članak 29.

Naknada za vještačenje povjereno pravnoj osobi pripada toj pravnoj osobi. Odredba stavka 1. ovoga članka primjenjuje se i u slučajevima kada je vještačenje povjereno državnom tijelu, stručnoj ustanovi ili drugoj pravnoj osobi koji to vještačenje ne obavljaju kao svoju registriranu djelatnost.

Članak 30.

Sudski vještak za obavljani rad ima pravo na naknadu i sve troškove prema pravilniku što ga donosi Ministar na prijedlog Komore.

Članak 31.

Sudski vještak u obavljanju poslova sudskog vještačenja koristi svoj pečat. Oblik, veličinu i sadržaj utvrđuje Ministarstvo posebnim pravilnikom na prijedlog Komore.

Članak 32.

Sudski vještak dužan je na zgradu u kojoj obavlja djelatnost o svom trošku postaviti natpisnu ploču koja sadrži ime i prezime sudskog vještaka te naznaku »sudski vještak« i naznaku jednog ili više područja vještačenja za koja je imenovan.

Članak 33.

Sudski vještak ima službenu iskaznicu. Službenu iskaznicu sudskom vještaku izdaje Ministarstvo pravosuđa. Oblik, veličinu i sadržaj iskaznice utvrđuje ministarstvo pravilnikom na prijedlog Komore.

Članak 34.

Službena iskaznica oduzima se sudskom vještaku kada mu je izrečena privremena uskrata odnosno privremena zabrana obavljanja poslova sudskog vještaka, a poništava se kada mu prestane pravo na obavljanje poslova sudskog vještaka za koje mu je izdana.

Nadzor nad radom sudskih vještaka

Članak 35.

Predsjednici sudova, odnosno tijela koji vodi postupak, prate rad vještaka i o svojim zapažanjima, odnosno primjedbama i izrečenim novčanim kaznama obavještavaju Komoru i Ministra pravosuđa, te predlažu utvrđivanje odgovornosti vještaka u skladu sa ovim Zakonom. Stranke, odnosno punomoćnici stranaka, kao i stručna udruženja i udruženje vještaka mogu podnijeti primjedbe na rad vještaka. Primjedbe se pisano podnose Komori i Ministru pravosuđa.

Članak 36.

U slučajevima kada vještak poslove vještačenja obavlja nestručno ili nesavjesno, ne poštuje rokove utvrđene za obavljanje poslova vještačenja bez opravdanog razloga, kao i kada ne poštuje sud ili stranke, ne preuzima dodijeljene mu predmete, ili kada na njegov rad ima drugih ozbiljnih prigovora, Komora može rješenjem izreći mjeru opomene. Komora može ministru pravosuđa predložiti razrješenje vještaka.

Hrvatska komora sudskih vještaka

Članak 37.

- (1) Sudski vještaci na području Republike Hrvatske obvezno se udružuju u Komoru. Sjedište Komore je u Zagrebu. Komoru čine svi sudski vještaci.
- (2) Komora je pravna osoba koja pravnu osobnost stječe upisom u sudski registar.
- (3) Komora čuva ugled, čast i prava svojih članova i skrbi da sudski vještaci savjesno i u skladu sa zakonom obavljaju svoje dužnosti. Komora odlučuje i o pravima, obvezama i odgovornostima svojih članova u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (4) Tijela Komore su Skupština, Upravni odbor, Stegovni sud i predsjednik. Komora ima svoju stručnu službu.
- (5) Ako nije drugačije određeno ovim Zakonom, ustrojstvo, nadležnost, sastav, način izbora, prava i dužnosti tijela Komore sudskih vještaka uređuju se Statutom i drugim općim aktima Komore.

Članak 38.

- (1) Skupština Komore:
 1. donosi Statut i druge opće akte Komore,
 2. bira članove Upravnog odbora, predsjednika Komore i članove ostalih tijela Komore, ako ovim Zakonom ili Statutom Komore nije drugačije predviđeno,
 3. ispituje i odobrava proračun prihoda i rashoda Komore, utvrđuje visinu članarine i doprinosa te način njezina plaćanja, ispituje i odobrava račune Upravnog odbora,
 4. odlučuje o drugim pitanjima predviđenim ovim Zakonom i Statutom Komore.
- (2) Skupština Komore ovlaštena je odlučiti o bilo kojem pitanju iz nadležnosti Komore.
- (3) Skupština Komore sastaje se redovito jednom godišnje i to u povodu odlučivanja o proračunu Komore za narednu godinu.
- (4) Sudski vještaci dužni su dolaziti na sjednice Skupštine i obavljati dužnosti na koje su izabrani.
- (5) Članove Upravnog odbora, i predsjednika Komore Skupština bira na vrijeme od četiri godine.

Članak 39.

Upravni odbor:

1. utvrđuje prijedlog Statuta i drugih općih akata Komore,
 2. priprema sjednice Skupštine Komore,
 3. izvršava odluke Skupštine Komore,
 4. donosi program stručne obuke sudskih vještaka,
 5. vodi brigu o stručnom usavršavanju sudskih vještaka,
 6. vodi upisnik sudskih vještaka,
 7. usvaja financijski izvještaj za prethodnu financijsku godinu i predlaže financijski plan za sljedeću financijsku godinu, skrbi o gospodarskim pitanjima Komore te o naplati članarine i drugih pristojbi na naplatu kojih je Komora ovlaštena,
 8. odlučuje o drugim pitanjima koja su ovim Zakonom ili Statutom Komore stavljena u njegovu nadležnost te odlučuje o svim pitanjima koja nisu izričito stavljena u nadležnost nekog drugog tijela Komore.
- Broj članova Upravnog odbora određuje Skupština u skladu sa Statutom. Broj članova Upravnog odbora, računajući predsjednika Komore, mora biti neparan.
- Prije donošenja programa stručne obuke Komora je dužna program stručnog usavršavanja dostaviti Ministarstvu pravosuđa radi davanja mišljenja.

Članak 40.

Stegovni sud provodi postupke protiv sudskih vještaka.

Sastav, način rada i odlučivanje Stegovnog suda pobliže se određuju Statutom Komore

Članak 41.

Predsjednik Komore je ujedno predsjednik Skupštine i Upravnog odbora. Potpredsjednika Komore bira Upravni odbor između svojih članova.

Predsjednik predstavlja i zastupa Komoru. U slučaju njegove spriječenosti dužnosti obavlja potpredsjednik, a u slučaju spriječenosti potpredsjednika najstariji član Upravnog odbora.

Upravni odbor Komore može ovlastiti predsjednika da u hitnim slučajevima sam obavlja određene poslove iz njegove nadležnosti.

Članak 42.

Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na odgovornost sudskih vještaka i na obvezu osiguranja od odgovornosti za štetu sudskog vještaka na odgovarajući se način primjenjuju na Komoru kada ona obavlja poslove propisane ovim Zakonom.

Članak 43.

Predsjednik i članovi Upravnog odbora te drugih tijela Komore obavljaju svoju službu uz naknadu propisanu Statutom Komore.

Članak 44.

Protiv odluka tijela Komore kojima se odlučuje o pravima i dužnostima sudskih vještaka, ako nije što drugo određeno ovim Zakonom, može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

Članak 45.

Ministarstvo pravosuđa obavlja nadzor nad radom Komore.

Pregled poslovanja Komore obavlja Ministarstvo pravosuđa te može poduzeti potrebne mjere da se utvrđene nepravilnosti otklone i sankcioniraju.

Komora je dužna Ministarstvu pravosuđa omogućiti pregled spisa i knjiga koje se kod njih nalaze.

Pregled poslovnih knjiga sudskih vještaka, materijalnog i financijskog poslovanja Komore te obračuna poreznih obveza obavljaju službenici nadležnih upravnih tijela.

Članak 46.

Nadzor nad radom i ponašanjem sudskih vještaka obavljaju Upravni odbor i predsjednik Komore. Statutom Komore može se odrediti osnivanje i način rada tijela za nadzor sudskih vještaka.

Upravni odbor i predsjednik Komore ovlašteni su davati upute i stavljati primjedbe na rad sudskih vještaka. Ako je ustrojeno, tijelo za unutarnji nadzor o svome radu podnosi izvješće predsjedniku Komore i Upravnom odboru te tijelima Komore daje prijedloge za postupanje u skladu s rezultatima nadzora.

Ako se utvrde nepravilnosti u radu sudskog vještaka, protiv njega će se poduzeti mjere utvrđene ovim Zakonom i statutom Komore.

Pri provedbi svojih nadzornih ovlasti Komora nije ovlaštena upuštati se u ispitivanje sadržajne pravilnosti obavljanja poslova sudskog vještaka.

Članak 47.

Komora vodi evidencije i upisnike o postavljenim sudskim vještacima, pravnim osobama koje imaju odobrenje za obavljanje poslova vještačenja, kao i upisnike za stalne sudske vještake i pravne osobe

iz država članica Europske unije ili neke druge države potpisnice Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 48.

Ministarstvo pravosuđa dužno je provesti postupak usklađenja popisa imenovanih sudskih vještaka s Komorom sudskih vještaka u roku od 1 (jedne) godine prema odredbama ovoga Zakona.

Na postavljene sudske vještake neće se primijeniti odredbe ovoga Zakona o obaveznoj stručnoj obuci prije imenovanja.

Sudskim vještacima, postavljenim po dosadašnjim propisima, prestaje svojstvo vještaka nakon godine dana od stupanja na snagu ovoga Zakona ako u tom roku ne podnesu zahtjev za upis u Komoru sudskih vještaka sa rješenjem o imenovanju sudskim vještakom odgovarajuće struke po odredbama ovoga Zakona.

Pravne osobe, koje obavljaju poslove vještačenja, dužne su u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti svoje ustrojstvo i djelatnost i upisati se u imenik pravnih osoba Komore sudskih vještaka sa popisom stalno zaposlenih sudskih vještaka.

Ako pravna osoba u roku iz prethodnog stavka ne podnese zahtjev Komori sudskih vještaka za upis u Imenik pravnih osoba, Komora će o tome obavijestiti Ministra da se ta pravna osoba briše iz Imenika pravnih osoba ovlaštenih za vještačenje.

Pravilnik o naknadi za rad i troškova sudskih vještaka donijet će ministar pravosuđa u roku od 6 (šest) mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Hrvatska komora sudskih vještaka osnovati će se u roku 6 (šest) mjeseci od donošenja ovog zakona, a svoje akte dužna je donijeti u roku 30 dana od osnivanja.

Članak 49.

Pravilnike iz članka 30, 31 i 33 ovoga Zakona ministar pravosuđa donijet će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 50.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Pravilnik o stalnim sudskim vještacima („Narodne novine“ broj 28/13).osim članak 25-30 Pravilnika koji važe do donošenja Pravilnika o nagradi za rad i naknadi troškova sudskih vještaka.

Donošenjem ovog Zakona prestaje važiti Pravilnik o stalnim sudskim procjeniteljima („Narodne novine“ 88/08,8/2009/126/2011,120/2012).

Članak 51.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Osnovne odredbe

Članak 1.-5

Definira se pravno područje odnosno pitanja koja se Zakonom uređuju te temeljni pojmovi koji se koriste u Zakonu. Vještačenje obavlja fizička i pravna osoba koja ispunjava uvjete predviđene zakonom te državna tijela u okviru kojih se može obaviti vještačenje, kao i znanstvene i stručne ustanove.

Određuje se da vještaka imenuje i razrješava Ministar pravosuđa. Ministar odlučuje i o upisu i brisanju pravnih osoba u Imenik pravnih osoba za obavljanje poslova vještačenja.

Vještak ima pravo na naknadu troškova i pravo na nagradu za rad.

Uvjeti za obavljanje poslova sudskih vještaka

Članak 6-8

Određuju se uvjeti za obavljanje poslova sudskog vještaka te je propisano radno iskustvo i stručno znanje na određenom području.

Sudski vještak mora biti osoba s dokazanim profesionalnim sposobnostima koje uživa ugled pažljivog, objektivnog i efikasnog stručnjaka u određenom području. Sudski vještak je osoba koja se odlikuje integritetom i visokim moralnim kvalitetama

Za sudskog vještaka ne može se imenovati osoba za koju postoje zapreke za prijam u državnu službu.

Propisuju se uvjeti za imenovanje sudskih vještaka u Republici Hrvatskoj i to državljana država članica Europske unije ili država potpisnica Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru koji su u svojoj matičnoj državi imenovani za stalne sudske vještake.

Propisuje se da pravne osobe ispunjavaju uvjete za obavljanje poslova vještačenja ako su registrirane za obavljanje sudskog vještačenja za odgovarajuće područje. Propisuje se da zaposlenici pravne osobe moraju ispunjavati uvjete za sudskog vještaka i imati rješenje o imenovanju za sudskog vještaka za odgovarajuće područje vještačenja, Svi zaposlenici koji su imenovani sudskim vještacima moraju imati zaključen ugovor o osiguranju od odgovornosti za obavljanje poslova sudskog vještaka. Određeno je da vještačenje mogu obavljati i državna tijela u okviru kojih se može obaviti vještačenje kao i znanstvene i stručne ustanove (fakulteti, instituti, zavodi i sl.).

Uvjeti za imenovanje i razrješenje sudskih vještaka,

Članak 9.-18

Propisuje se pokretanje postupka imenovanja sudskih vještaka na način da postojanje potrebe za vještacima za određena područja vještačenja iskazuju predsjednici županijskih, trgovačkih i prekršajnih sudova Ministru pravosuđa.

Ministar objavljuje javni poziv za imenovanje vještaka u „Narodnim Novinama“ i na internet stranici ministarstva, kad utvrdi da je nedovoljan broj vještaka za određeno područje vještačenja.

Rok za prijave na natječaj ne može biti kraći od trideset dana.

Prijave na natječaj s prilogima kojima se dokazuje da su ispunjeni zakonski uvjeti podnose se pisanim putem Komori, koja je ovlaštena pobliže odrediti oblik i sadržaj te broj primjeraka prijave i priloga. Komora provjerava sposobnost kandidata za obavljanje poslova vještaka uzimajući u obzir naročito stručno znanje i sposobnost, dosadašnje usavršavanje, sudjelovanje u organiziranim oblicima usavršavanja, objavljene znanstvene radove, aktivnosti u stručnim udruženjima te radnu sposobnost. Prati se ponašanje van posla, integritet i ugled. Uvodi se obavezno usavršavanje i to prema programu koji propiše Komora.

Propisuje se da će nakon provedenog kvalifikacijskog testiranja kandidata, Komora utvrditi prijedlog liste vještaka koju dostavlja ministru pravosuđa. Određuje se da će Komora pribaviti i ostale podatke i informacije, uključujući evidencije sudova, preporuke i mišljenja strukovnih udruženja, mišljenje sadašnjeg, odnosno bivšeg poslodavca o stručnosti kandidata koje smatra potrebnim kako bi se utvrdila stručnost kandidata.

Propisuje se da ministar pravosuđa donosi Rješenje o upisu koje je osnov za upis u Imenik sudskih vještaka koji se vodi pri Komori. Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za imenovanje, može se pokrenuti upravni spor.

Prava, dužnosti i odgovornost sudskih vještaka

Članak 18-35

Propisuje se da je nakon imenovanja sudski vještak dužan položiti prisegu pred predsjednikom Vrhovnog suda Republike Hrvatske, u nazočnosti Ministra i predsjednika Komore.

Određuje se tekst prisega kao i obveza kojom je prije početka rada sudski vještak dužan osigurati se od odgovornosti za štetu pričinjenu u toku obavljanja poslova vještačenja. Minimalni iznos osiguranja, vrstu osigurane štete i obim rizika koji se pokriva određuje Ministarstvo pravosuđa.

Propisani su duži rokovi za vrijeme imenovanja. Umjesto četiri sada se vještak imenuje na vrijeme od šesti godina.

Nakon protoka vremena na koje je imenovan sudski vještak može biti ponovno imenovan na vrijeme od šesti godina. Propisan je postupak kao i rok za ponovno imenovanje koje donosi Ministar pravosuđa.

Vještak čiji mandat nije produžen briše se iz Imenika sudskih vještaka.

Određeno je da Komora imenovane sudske vještake upisuje u Imenik sudskih vještaka po pojedinim područjima vještačenja prema posebnom obrascu koji propisuje Ministarstvo.

Komora također vodi i Imenik pravnih osoba za obavljanje poslova sudskog vještačenja prema posebnom obrascu koji propisuje Ministarstvo.

Određeno je da Komora vodi evidenciju rješenja o imenovanju, ponovnom imenovanju, privremenoj uskrati, privremenoj zabrani i razrješenju sudskih vještaka te obavještava Ministarstvo o svakoj promjeni njihovih podataka.

Propisano je da Ministarstvo pravosuđa vodi jedinstveni elektronski popis sudskih vještaka po pojedinim područjima vještačenja i pravnih osoba za obavljanje poslova sudskog vještačenja za područje cijele Republike Hrvatske.

Ministarstvo pravosuđa po službenoj dužnosti iz popisa briše one sudske vještake koji nisu ponovno imenovani, koji su razriješeni, umrli ili im je izrečena privremena uskrata ili privremena zabrana obavljanja poslova sudskog vještaka te pravne osobe koje su prestale s radom ili koje su prestale obavljati poslove sudskog vještačenja.

Propisano je da Ministarstvo pravosuđa jedinstveni elektronski popis objavljuje na svojoj internetskoj stranici. Također je propisano u kojim slučajevima sudskog vještaka razrješava Ministar, Protiv rješenja o razrješenju vještak može pokrenuti upravni spor..

Nadzor nad radom sudskih vještaka

Članak 36.-37

Uređuje se da rad sudskih vještaka prate predsjednici sudova, odnosno tijelo koje vodi postupak, O svojim zapažanjima, primjedbama i izrečeni novčanim kaznama obavještavaju Komoru i Ministra pravosuđa, te predlažu utvrđivanje odgovornosti vještaka. Pisane primjedbe na rad sudskih vještaka

mogu podnijeti i stranke, odnosno punomoćnici stranaka, kao i stručna udruženja i udruženje vještaka. mogu podnijeti primjedbe na rad vještaka. Komora može rješenjem izreći mjeru opomene u slučajevima kada vještak poslove vještačenja obavlja nestručno ili nesavjesno, ne poštuje rokove utvrđene za obavljanje poslova vještačenja bez opravdanog razloga, kao i kada ne poštuje sud ili stranke, ne preuzima dodijeljene mu predmete, ili kada na njegov rad ima drugih ozbiljnih prigovora. Komora može ministru pravosuđa predložiti razrješenje vještaka.

Hrvatska komora sudskih vještaka **Članak 38.-48.**

Propisuje se obvezatno udruživanje sudskih vještaka u Komoru. Komoru čine svi stalni sudski vještaci. Propisuje se sjedište Komore i tijela Komore. Protiv odluka tijela Komore kojima se odlučuje o pravima i dužnostima sudskih vještaka, ako nije što drugo određeno ovim Zakonom, može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

Nadzor nad radom Komore obavlja Ministarstvo pravosuđa.

Komora vodi evidencije i upisnike o postavljenim sudskim vještacima, pravnim osobama koje imaju odobrenje za obavljanje poslova vještačenja, kao i upisnike za stalne sudske vještake i pravne osobe iz država članica Europske unije ili neke druge države potpisnice Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru.

Popis pravnih osoba ovlaštenih za obavljanje vještačenja i Popis sudskih vještaka po pojedinim područjima sa sjedištima odnosno adresom objavljuju se na web stranici Komore.

Prijelazne i završne odredbe **Članak 48.-51.**

Propisano je da je Ministarstvo pravosuđa dužno provesti postupak usklađenja popisa imenovanih sudskih vještaka sa Komorom sudskih vještaka u roku od 1 godine prema odredbama ovoga Zakona.

Na postavljene sudske vještake neće se primijeniti odredbe ovoga Zakona o obaveznoj stručnoj obuci prije imenovanja.

Određeno je da sudskim vještacima, postavljenim po dosadašnjim propisima, prestaje svojstvo vještaka nakon godine dana od stupanja na snagu ovoga Zakona ako u tom roku ne podnesu zahtjev za upis u Komoru sudskih vještaka s rješenjem o imenovanju sudskim vještakom odgovarajuće struke po odredbama ovoga Zakona.

Pravne osobe, koje obavljaju poslove vještačenja, dužne su u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti svoje ustrojstvo i djelatnost i upisati se u imenik pravnih osoba Komore sudskih vještaka sa popisom stalno zaposlenih sudskih vještaka.

Ako pravna osoba u roku iz prethodnog stavka ne podnese zahtjev Komori sudskih vještaka za upis u Imenik pravnih osoba, Komora će o tome obavijestiti Ministra da se ta pravna osoba briše iz Imenika pravnih osoba ovlaštenih za vještačenje.

Pravilnik o naknadi za rad i troškova sudskih vještaka donijet će na prijedlog Komore ministar pravosuđa u roku od 6 (šest) mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Hrvatska komora sudskih vještaka osnovati će se u roku 6 (šest) mjeseci od donošenja ovog zakona.

Propisano je da će Pravilnike iz članka 30, 31 i 33 ovoga Zakona donijeti ministar pravosuđa u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Također je propisano da stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Pravilnik o stalnim sudskim vještacima („Narodne novine“ broj 28/13), osim članka 25-30 Pravilnika koji važe do donošenja Pravilnika o nagradi za rad i naknadi troškova sudskih vještaka.